

БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ МИР

(Тридцятиліття)

9 лютого 1918 року делегати Української Центральної Ради підписали в Бересті мировий договір з Центральними Державами (Німеччина, Австро-Угорщина) та з їх союзниками (Туреччина і Болгарія).

Цей договір уряд Української Центральної Ради заключив не з власної волі. Обставини того часу примусили українських політичних провідників, що мріяли про загальний мир, заключити окремий договір з Центральними Державами. Які то були обставини?

7 листопада 1917 року в Росії прийшла до влади большевицька партія. Ленін незабаром оголосив війну українському урядові Центральної Ради з того приводу, що український уряд пропустив через свою територію донських козаків, що покинули фронт, щоб обороняти свій рідний край перед московськими большевиками. В грудні 1917 року російський большевицький уряд почав мирові переговори з Німеччиною та її союзниками. Шоб не настала шкода для українських національних інтересів, уряд Центральної Ради вирішив і собі взяти участь у мирових переговорах. Делегати Советської Росії (Троцький) в Бересті визнали бути право дипломатів Центральної Ради заступати Україну на мировій конференції. Але потім большевики заявили, що не Центральна Рада в Києві, а тільки «Уряд Советської України» в Харкові має право говорити іменем українського народу. Московська «червона гвардія» повела наступ на Україну. Від кінця січня 1918 року большевицьке військо облягало Київ.

Шоб мати вільну руку в боротьбі з московськими большевиками, український уряд поспішив заключити мир з Центральними Державами. Також уряди Німеччини та Австро-Угорщини поспішили підписати мировий договір з Україною. Ім треба було негайно дістати з України харчових продуктів. Тому мир з Україною німецькі політики називали «хлібним миром» (Getreidefrieden).

Тому що на початку лютого 1918 року московська «червона гвардія» захопила вже більшу частину України, очищення української території від большевиків відбулося з допомогою війська Центральних Держав. Так, замість московсько-большевицької окупації, прийшла окупаційна німецька та австрійська сила на Україну. Відомо, що сам голова Центральної Ради, професор Михайло Грушевський, був так приголомшений появою німецького війська на Україні, що з огорчення заплакав, побачивши перші німецькі полки за Житомиром...

Німецький монархічний уряд і команда армії (Людендорф) не мали на думці піддерживати незалежницькі стреміння українців. Німецьким рішальним чинникам була до вподоби ідея — відновити едину неділімую царську Росію, як майбутню союзницю Німеччини. Тим часом німецький уряд терпів, що в Москві панувала большевиць-

ка диктатура, бо тільки большевицька влада давала запоруку, що Росія не відновить фронту проти Німеччини. З свого боку московські большевики були заинтересовані в тому, щоб Німеччина якнайдовше воювала з західніми демократіями, бо таким способом знесилися світові великороджави, а большевицька Московщина мала «передишку». Взаємна зацікавленість большевицької Москви і Берліну після підписання німецько-російського мирового договору (березень 1918 р.) була дуже велика. Наприклад, після повстання лівих есерів у Москві проти большевицького уряду (липень 1918 р.) советський посол у Берліні Йоффе просив, щоб німецький уряд послав у Москву дві дивізії війська для охорони порядку. Тільки недостача військових сил примусила німець-

кий уряд відмовитися від большевицької пропозиції. Коли б не це, то уряд «світової пролетарської революції» в Москві мав би біля себе охорону німецького кайзера Вільгельма...

Як бачимо з цих фактів, московському большевицькому урядові в 1918 році, після Берестейського миру, часто бували «не переливки». Але географічне положення — віддалення від сильних сусідів і великих просторів — забезпечували большевицький уряд від чужого вмішування і окупації.

Поки на Україні 1918 року рішала німецька окупаційна сила, московські большевики без перешкод зорганізували свою «червону армію» і після поразки Центральних Держав у війні з західніми демократіями рушили восени 1918 р. на завоювання України.

Політичний огляд

ЗАЯВА МОРРИСОНА

Після розвалу лондонської конференції лейбористській уряд Англії, перевігнувшись засади своєї закордонної політики, вирішив інакше говорити з Росією. Моррісон, президент Таємної Ради та лідер Палати Громад, у своїй промові, яка після виступу прем'єра Еллі становить дальший крок в тому напрямку, попереджує Росію, що її закордонна політика затримує відбудову світу, прогрес людства і провокує до нової війни. Разом з тим Моррісон сказав, що Великобританія буде всіма силами намагатися співпрацювати з Росією, щоб утримати мир на землі і загальній добробут. «Але, — заявив він, — ми не можемо спокійно сидіти, коли пропагандистська машина російських комуністів і комуністичних партій світу злісто співчуваємо, і в нас щодалі більше зростає обурення, бо ми вірили в їхню демократію і свободу».

БЕВІН ХОЧЕ ОБ'ЄДНАТИ ЕВРОПУ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ

Лондон. Перед палатою громад англійський міністер закордонних справ Бевін виголосив промову про закордонну політику. Він заявив, що всі народи західної Європи мусять об'єднатися. Мають негайно початися переговори, щоб зміцнити зв'язки між Англією, Францією, Бельгією, Голландією і Люксембургом. Британські представники в цих державах уже дістали відповідні доручення. На це Бевін пішов тому, що мир і безпеку для Великої Британії можна відрегати тільки мобілізацією всіх етичних і матеріальних сил Західу.

ССРВ вживав всіх засобів, щоб поширити комуністичну владу в східній і західній Європі. Кордони ССРВ лежать тепер біля Штеттину, на Ельбі і біля Трієсту. Але це ще не задоволяється большевиків. Вони хочуть запанувати також і над західною Європою.

Скрізь комуністи брутально пробулюють захопити владу, так як вони зробили в балканських державах. Треба тільки глянути на мапу, щоб побачити, яких розмірів набрала советська експансія.

Говорячи про Грецію, що перебував під натиском північних сусідів, Бевін сказав: «Там постало дуже небезпечне становище. Комуністичні балканські

держави та їхні советські оборонці можуть зробити фатальну помилку. Я хотів би їх попередити, що вони мусять бути дуже обережні. Такі провокації мусять кoliсис довести до поважніших ускладнень, яких ми та інші держави хотіли б обминути».

Бевін сказав також, що Молотов хотів загрозами вплинути на Англію і Францію, щоб вони не брали участі в Маршалловому пляні. Далі Бевін заявив: «План допомоги Європі вияснив фронти. Ідеї єдності Європи ніхто не запереує. Основне питання тільки те, що не можна поставити Європу під контроль однієї держави. Коли якася великороджава пробує запанувати над Європою, прямо чи посередині, то це мусить неминуче додести до нової світової війни, якої, як я думаю, ніхто з нас собі не бажає».

ВРАЖЕННЯ ВІД БЕВІНОВОЇ ПРОМОВИ

Палата громад прийняла промову Бевіна прихильно, незалежно від партійної приналежності. В Америці різні політичні діячі висловилися похвально. Ванденберг назвав її величною.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТРЬОХ

Лондон. Мек Ніл, заступник Бевіна, заявив, що в лютому має відбутися конференція Англії, Франції та Америки в справі Німеччини.

УБИВЦЮ ЗАСУДЖЕНО

Американський суд у Касселі засудив злочину Возняка, що вбив українця Кубінського біля українського табору в Корнберзі в квітні 1947 р., на смерть через повішення. Може ця кара відстрашити інших братобівніків від подібних злочинів. Повінні інформації подамо в найближчому числі «Н. Ж.».

Словіцямо сумну вістку всім друзям і знайомим, що 28. I. 1948 р. о 10 год. ранку відійшов від нас на вічний спочинок

БОРИС САМОЙЛОВИЧ

Старшина Української Армії, оперовий співак, на 52-ому році життя.

Словнені сумом:
Дружина, брати і швагрова.

СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Берестейський мир П. ФЕДЕНКО
Політичний огляд
«Х змусить підкоритися законом...»
Новорічний сон Сталіна (фейлетон)
Успіх української пісні в Швейцарії

ІФОРМАЦІЯ

* Советський військовий уряд в Німеччині готує нову грошову реформу. Мають бути заведені: 1. арбайтмарки (марки праці), вартістю 97%, райхсмарки, для сплати пенсій та для закупу всіх зраціоналізованих товарів; 2. гандельсмарки для сплати робітників премій за збільшенну продукцію і на купівлю незраціоналізованих товарів.

* 30 січня чотирма пострілами убито Магатму Ганді, провідника національного руху індісів.

* Чілійський уряд, що три місяці тому зірвав дипломатичні стосунки з ССРР, далі затримав советського амбасадора та інших советських дипломатів як «закладників» до того часу, поки советський уряд не дозволить чілійському амбасадорові відійти з Москви разом з його родиною. Син амбасадора одружився з росіянкою, і советський уряд не хоче дати їй дозволу на виїзд.

* Польська влада заарештувала заглуго літака американської амбасади у Варшаві; як причину арештування подали, що її папери були не в порядку.

* Міжнародна організація віткачів (ІРО) на своєму засіданні в Женеві постановила призначити на переселенський фонд 75 міл. доларів.

* У Чехо-Словаччині переведено арештування серед війська і цивільного населення. Арештованих обвинувачують в шпигунській діяльності для однієї з західних держав. Серед цивільних арештованих є багато судетських німців.

* Незабаром виїжджає до Лондону австрійський міністер закордонних справ Грубер, щоб відновити розмови в справі мирового договору з Австрією.

* Стан облоги в Болівії, впроваджені після викриття протидержавної змови, відклікано.

* 8 лютого мас відбутися конференція скандинавських прем'єрів, на якій мають обговорювати Маршалів плян та можливість створення скандинавської міжній унії.

* Незабаром мас бути відкритий рух між Еспанією та Францією.

* Сталін зробив у Кремлі прийняття з нагоди підписання польсько-советського торговельного договору.

* Відомий данський дослідник атомової енергії проф. Бор виїхав до США на наукові віддідіни.

* Советський міністер освіти Калашников звільнений. Новим міністром освіти призначено Александра Вознесенського.

* Президент американського професійного союзу АПЛ, що нараховує 7,8 міл. членів, заявив на засіданні екзекутивного комітету, що АПЛ розпочне широку боротьбу проти комунізму. АПЛ задумує заснувати нову світову федерацію професійних спілок, яка могла б протистояти профспілкам, опанованим комуністами.

* Канадське еміграційне бюро в Гайдельберзі повідомило, що німці тепер не мають жадних виглядів на в'їзд до Канади. Бо Канада ще формально пereбуває в стані війни з Німеччиною.

* Американським журналістам, що обізають советську зону Німеччини, не дозволено оглянути концентраційний табір Бухенвальд.

* У тасманій промові маршал Тіто заявив, що Югославія мас також атомову бомбу.

* В Нью-Йорку П. Порттер, уповноважений президента Трумена для Гречії, сказав, що США мусять вислати до Гречії своє військо, бо коли комуністи в Гречії захоплять владу, тоді пропаде 15 міл. дол., що були призначенні на відбудову Гречії й передані тепер на зміцнення грецької армії.

* Протягом деякого часу з Берліну до Югославії від'їжджають транспорти з матеріалом і німецькими фахівцями. Транспорти відправляються з советського сектору Берліну.

* Спекулянти поширили свою діяльність в американській з

Наше Життя

ДП ДО КАНАДИ
Згідно з даними IPO, між ДП американської зони є більш, як 2.000 теслярів. Кваліфіковані, з досвідом, ДП-теслярі віком від 20 до 50 р., при добром стані здоров'я, самітні і одружені зможуть війти на роботу до Канади. Пізніше Канада візьме ще 700 осіб, які знайдуть працю в Онтаріо на гідро-електрических потужностях.

СПАЛИЛИ АВТО

Мюнхен, 23. січня. До СС-Казерне приїхав у супроводі МП советський агентатор серед ДП. Тяжко йому було уникнути нападу з боку обурених ДП. Тільки американська охорона стримувала людей. Але після того, як він вийшов із авта, навіть МП не могла стримати натовп. Люди кинулись на авто, перекинули його і підпалили. Було викликано сильний відділ МП. Та авто вже цілком згоріло.

ЗМІНИ В IPO

Головна квартира IPO на американську зону повідомляє, що з 1 січня настала реорганізація IPO, завданням якої є зменшити адміністративні витрати. Число Ареа Тім зменшено з 20 на 7, і тепер існують Ареа Тім тільки у Франкфурті, Людвіксбургу, Ансбаху, Авгсбурзі, Гавтінгу і Мюнхені.

АМЕРИКА ПРО СОЦІАЛІСТИВ

16 січня американська міністерство закордонних справ опублікувало загальний огляд становища країн-учасниць Маршаллового плану. В цьому політичному звіті державний департамент називає європейських соціалістів найсильнішою обороною Європи проти комунізму.

Так оцінили урядові чинники наймогутнішої держави світу вагу соціалістів.

В цей час наші доморослі «політики» плюють на соціалізм і соціалістів, як «большевиків другого сорту».

ПРОФ. ДОРОШЕНКО В КАНАДІ

28 листопада приїхав літаком з Європи до Вінніпегу (Канада) відомий український історик проф. Дм. Дорошенко з дружиною. Проф. Дм. Дорошенко приїхав на стажий побут до Канади.

АТОМИ В АМЕРИЦІ

«Те, що Росія ще не захопила Дарданелів і арабських покладів нафти, можна пояснити лише наявністю атомової бомби в США» — так сказав американець Джон Ганкок. «Ми не сміємо, — сказав він далі, — робити менше бомб, як можемо. Атомові бомби будуть вживатися, якщо світ буде бачити потребу в тому». І потім він ще додав: «Ми не будемо дивитися на підготовлення інших до війни і чекати, поки буде для нас пізно. Ми пізнаємо факт раніше і раніше вдаримо.»

АТОМИ В СССР

Професор Сергій Вавілов — президент Російської Академії Наук, каже, що атомові ядра відкривають «нові горизонти» для советських вчених.

Охоронні протизаходи в Середземноморському басейні

В Англії підписано новий англійсько-іракський договір приязні.

В Лондоні цей новий договір вважають за «повний оборонний союз». Замість британської військової місії, в Багдаді буде стала англо-іракська рада. Союзники будуть використовувати спільно летунські площа. Англія, згідно з договором, має право в мирний час утримувати свої сухопутні війська на опорних летунських пунктах Габанія і Шайба. Договір зобов'язує на випадок війни до взаємної допомоги.

Англійський уряд сподівається, що в скорому часі має прибути до Лондону Емір Файсал, мін. закор. справ Сауді-Арабії. Англійський мін. зак. справ Евін заявив при підписі нового договору з Іраком, що це перший з черги договорів, які мають бути заключені з арабськими державами. Незабаром має прибути до Лондону прем'єр Трансйорданії. Це є початок політично військового союзу, який має привести стабілізацію в східній частині Середземного моря.

В Лондоні плянується за всяку ціну витиснути з близького Сходу СРСР та охоронити американську допомогу для Зах. Європи. Нова програма передбачає побудову і створення військових летунсько-опорних пунктів для американсько-англійських військ в Африці і в арабських країнах. Найважливіша

в опублікованій праці «Наука і життя» Вавілов пише: «Советські лікарі, хеміки, інженери та інші фахівці і вчені зайняті тепер питанням виділення енергії з середнього атомового ядра». Говорячи про двох советських вчених Петрашака і Флорова, Вавілов сказав, що «они розкрили чудовий факт самочинного розкладу атомового ядра в урані.»

ЯК ПОСТАВ «ПРОТЕКТОРАТ ЧЕХІЯ I МОРАВІЯ»

В процесі проти урядовців Нім. Мін. Закордонних Справ переслухано свідків про анексію Чехо-Словаччини. Дочка колишнього президента Чехо-Словачької республіки Гаха розказала про обставини, в яких її батько мусив 15 березня 1939 р. переговорювати з Гітлером. Батько 14 березня пополудні повідомив її, що Гітлер бажає, щоб він (Гаха) негайно прибув літаком до Берліна, але батько відмовився. В 4 год. пополудні батько сповістив її, що він мусить зараз вийти до Берліна. Вона поїхала з своїм батьком. В Берліні представник Чехо-Словачького посольства сповістив Гаху, що німецьке військо о 4. год. ввійшло до Моравської-Острави. В 11½ год. з'явився Рібентроп і повіз д-ра Гаху до Гітлера. Гаха вернувся на другий день рано, був дуже змучений і блідий. Він оповідав їй, як Гітлер на нього кричав, а потім примусив його підписати документ. Гаха просив, щоб в «договорі» змінити рядок: «д-р Гаха передає долю Чехії і Моравії в руки Фюрера» на: «Доля Чехії і Моравії знаходиться в руках Гітлера».

Під час конференції з Гітлером Герінг загрозив її батькові, що коли Чеський президент не підпише документа, то тоді німецьке летунство знищить Прагу. Того ж дня Гаха поїхав з дочкою додому. В Празі о 10 год. веч. вони побачили німецьке військо. Гаха повідомлено, що Гітлер знаходиться в Празі. Дочка Гаха каже, що в час конференції з Гітлером лікар Гітлера Брандт давав її батькові якісь невідомі ін'єкції.

З дальших матеріалів на суді видно, що Гітлер намагався в 1939 р. прискорити війну з Польщею.

УКРАЇНЦІ В ЕСПАНІЇ

На Святі - Вечір 6 січня в Мадриді у великій залі Коледжу Апостола Сантьяго — де мешкають 28 українських студентів - стипендіантів — відбулося святкування Різдва, традиційного українського Свят-Вечора.

На святі були присутні керівники організації «Обра Католіка», запрошені представники дипломатичного корпусу, священик О.Мурильо, котрий перед війною перебував на Західній Україні, голова грузинської еміграції князь Іраклій Багратіон, котрий нещодавно організував православну грузинську парафію в Іспанії, відомі кінорежисер Евген Деслав, біля котрого гуртується українська еміграція в Іспанії, всі українські студенти та представники студентських ор-

ганізацій еспанських, південно-американських, грузинських, хорватських, словацьких, польських і румунських.

Всіх присутніх було більше 80 осіб.

Свято відкрив гарною промовою на еспанській мові голова української студентської Громади п. Листок. Було багато і інших промов. Свято удалося гарно улаштувати завдяки тим пакункам, котрі для студентів присилало українське громадянство з Аргентини.

В розмові, що відбулась під час прийняття — Свята, голова організації «Обра Католіка» повідомив п. Евгена Деслава, що ця організація удається ще 12 стипендій для українських студентів, і таким чином загальне число стипендіятів буде піднесено до 40 осіб. Окрім того, на початку слідуючого шкільного року має бути відкритий власний Український Коледж (гімназія) в Мадриді.

На Святі панувала гарна товариська святочна атмосфера.

ЧІЛЕ МОЖЕ ПРИЙНЯТИ 2.735 ДП

Головна квартира IPO оповідає, що чілійські промисловці доручили Емілю Ланці дібрати 2.735 ДП для еміграції до Чіле.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ ДП

Як повідомило IPO, протягом перших 10 днів січня з американської зони вимігрує до західніх Держав близько 2.000 ДП. Так, 2-го січня зі Штутгарту, Мюнхену і Бутцбаху від'їхало до Канади понад 500 переселенців, у тому числі: кравці, залізничники, особи, які мають близьких у Канаді, а також жінок та дітей.

5-го січня війшало до Голляндії 250 робітників зі Штутгарту. З Мюнхену, Штутгарту і Амбергу 8-9 січня відходять транспорти з 900 самітними переселенцями до Великобританії.

100 робітників разом з родинами війшли 8 січня до Бразілії. З-поміж ко-

раблів, якими опікується IPO, знаходиться також «Генерал Стоарт», що відплив 6-го січня до Австралії, маючи на борту близько 850 переселенців.

Приблизно стільки ж біженців, головно з американської зони, відіїхали до Канади 6-го січня.

ЧОЛОВІКИ І ЖІНКИ В ШОФЕРСТВІ

Фільдельфія. Інститут Френкліна провів іспити серед 3.002 чоловіків і жінок-шоферів і зробив висновок, що чоловіки керують машинами краще, ніж жінки.

750 осіб з числа, які проходили іспит, не змогли належно зробити спеціальних поворотів. Чоловіки досягли при цьому далеко кращих наслідків, ніж жінки, а молодь мала найгірші показники.

Bісті з України

* Як повідомляє радіо, за постановою пленуму ЦК КП(б)У, святкування 30-ти роковин жовтневої революції відбулося на Україні 25. I. 1948. З цієї нагоди промовив Молотов.

* В київських «передачах для Зах. України» з нагоди наближення роковин 25. I. день-у-день читалися передові статті совєтських часописів, де говорилося: «У вогні роки громадянської війни сам Сталін очолив Україну в її боротьбі з продажніми націоналістами, з різними Вінниценками, Грушевськими, Скоропадськими, Петлюрами, й допоміг їй відстояти незалежність. Завдяки жовтневі революції, Україна, за допомогою інших народів, а передовсім народу російського, під керівництвом партії Леніна-Сталіна, стала бути грабованою хліборобською колонією Росії, а стала передовою індустриально-колгоспною республікою, знайшла собі місце на міжнародній арені.»

Про одну болючу проблему

Вістка про півмільйонну українську еміграцію, що в самому розпалі страшної війни опинилася у західній Європі, викликала серед українців, громадян США і Канади, нечуване досі піднесення патріотичних настроїв. Їх співчуття до братів по крові вилило у масових демонстраціях і грошових зборах, що тривають далі з пепослабною силою.

Цьому стихійному зрикові частково вже асимільованої української еміграції і треба найбільшою мірою завдячувати факт, що Департамент оф Стейт, найважливіше міністерство США, вирішило надати З'єднаному Українському Американському Допомоговому Комітетові (ЗУАДК) право вислати своїх офіційних представників до Німеччини і Австрії, щоб на місці допомагати українським скітальцям, головно допомагати в переселеннях.

Українській еміграції в західній Європі відомо, що саме на мене впав почесний і тяжкий обов'язок керувати акцією допомоги Вам, що гордо несе ясні прaporи Вашої поневоленої Батьківщини.

Завдання, що стоять перед мною і організованими мною бюрою ЗУАДК у Німеччині й Австрії, — надзвичайно складні й різноманітні. Всі Вам білі, малі й великі, мусять знаходити в нас співчутливі серде і руки, готові нести допомогу людям, де це можливе й доцільне. Звичайно, успіхи нашої роботи залежать не тільки від людей, що безпосередньо впражнені в організаційну машину ЗУАДК, а й від Вас, українських скітальців, конкретно від того, як ви допомагатимете нам і ЦПУЕ, Вашій центральній допомоговій організації, без співпраці з якою успішне виконання наших завдань — неможливе.

Я знаю, що всі ці речі для Вас ясні, можливо навіть очевидні, проте, я змушений знати від них, щоб звернути Вашу увагу на одну надзвичайно болючу проблему, від роз'язання якої залежить дуже багато, залежить теж успішне виконання моїх завдань. Ця проблема має характер територіальний, вона стосується взаємовідносин українців, що походять з різних частин української землі.

Коли я торкаюсь цієї проблеми, то не тому, щоб втурчуватися у Ваші внут

За залізною завісою

Большевицька влада в Угорщині

В останніх числах «Нашого Життя» ми подали враження американських журналістів з країн по той бік залізної завіси. Тепер ми даемо звіт про події в Угорщині. Звіт цей написав сам колишній угорський прем'єр-міністер Нодь (до 30 травня). Він мусів покинути рідний край, у якому комуністична меншість підступними методами захопила владу. Його, прем'єра, комуністи обвинувачують тепер у «змові проти власної держави!»

Ференц Нодь пише: «Я пережив, як мою батьківщину здобула меншість комуністів під проводом семи осіб, що їх ССР для цього спеціально вишиклив. Здобуття влади відбулося під покришкою легальності. По суті одначе все робилося під натиском советської армії, тортур і арештів. Ще й сьогодні Угорщина назовні має вигляд держави з парламентарним режимом. Але ті не-комуністи, що є в уряді, говорять і роблять тільки те, що йм наказують. Угорщина — поліційна держава. Все життя під впливом комуністів Советського Союзу.

4 листопада 1945 відбулися в Угорщині вільні вибори — єдині вільні вибори під большевицькою окупацією взагалі. Моя партія «Дрібних селян», що складається з селян, службовців, здобула 57% усіх голосів. Вона мала втретє більше голосів, як будь-яка інша партія. Ми створили коаліційний уряд. В нього ввійшли комуністи, що мали 17% усіх голосів. Ми хотіли, щоб наш уряд, згідно з договором у Ялті, «був всебічним виявом усіх демократичних елементів». Три місяці я був головою парламенту, потім 16 місяців прем'єром. Ми мали великі надії. Ми вірили в Гарантії, дані у Ялті. Вільні вибори були для нас добрих знаком. Майбутнє ми уявляли, як міст між ходом і заходом. Ми були завжди прихильниками західної форми демократії, і нас запевняли, що не будуть втрачатися ні в державну форму правління, ні в стосунки з заходом. З цими надіями ми взялися до праці. І німці, і большевики зруйнували та ограбували країну. Біда була велика, праця було багато. Але ми думали, що впертою працею збудуємо собі щасливе прийдешнє. І справді, просто чудо. Скрізь зникали руїни і виростали нові будинки. Ми побороли інфляцію. Урожай 1946 р. усунув небезпеку голоду. У вересні 1946 р. з'явилися 500.000 людей, до Будапешту, щоб крикнути: «Слава республіці і провідникам партії дрібних селян!» Крикнули «слава» також американці, що може не було дуже добре, бо там були присутні й советські генерали. Вже тоді комуністичні впливи були більші, ніж це сторонні люди могли собі уявити. Ще дев'ять місяців, і комуністи були зовсім при владі.

Як це могла зробити така дрібна меншість? Як це сталося, що найвпливовіші люди партії дрібних селян — або в тюрмі, або на вигнанні? Чому це я, прем'єр Угорщини, опинився на швайцарському кордоні і, як «нагороду» за це своє зревчення, дістав свого п'ятирічного синка Ласло, будучи під фантастичним обвинуваченням, що готовав змову проти уряду, якого я був головою? На всі ці питання я хочу дати відповідь. Хотів би я показати всім народам, де ще панує свобода, приклад, як в Угорщині комуністи прийшли до влади.

Для цього я вам мушу оповісти дещо про свою батьківщину, бо це належить до комуністичної тактики — використати всі місцеві особливості країни. Треба також описати структуру і провідників «партії дрібних селян». Може я вам розкажу дещо про себе, бож я був центральною фігурою і був ціллю комуністичного натиску. Це також допоможе зрозуміти краще суть комуністичної брехні, що зробила з мене «змовника, спекулянта і зрадника».

ФЕРЕНЦ НОДЬ ПРО УГОРЩИНУ

Молоді роки

Народився я в 1903 р. в Біссе, невеличкому селі між Дунаєм і Дравою. Батьки мої були дуже бідні селяни, мали вони 15 моргів поля і дуже багато боргів. Я був єдиний син, і тому землі не вистачало. Батьки наймалися до багатих землевласників. У 1914 р. почалася війна, і батька покликали до війська. Я став «мушциною» в родині. Я мусів орати і виконувати всю господарську працю. До обіду ходив до пресбітеріанської школи в селі. По обіді працював разом з матір'ю. Для науки лишалося мало часу. Але мати за всяку ціну хотіла дати мені освіту. Деколи вона ходила увечорі аж до третього села, коли почула, що там можна позичити якусь цікаву книжку. Її вдалося перенести любов до книжок і на мене. Читав я увечорі, читав під час їжі, пробував також читати орючи.

Коли були дощі, так що не можна було йти в поле, я міг читати більше. Читав усе, що мені попадало в руки, найбільше мені подобалися книжки про Кошута, героя 1848 р., борця за волю Угорщини і крачу долю селянства. 1851 року привіз американський воєнний корабель Кошута до США, і палата презентантів та сенат привітали його. Це почест, яку до того часу виявили тільки Лафаеттові (один з провідників французької революції).

Мати мені з гордістю розповідала, як її батько, при вістці про смерть Кошути сам пішов дзвонити в церкви, бо

дзвонар боявся поміщиця, і батько дзвонив щодня, поки Кошута не поховали. Мені було двадцять років, коли мене мусіли забрати з школи. Біда не дозволяла вчитися далі. Мати допомагала мені діставати й далі книжки. З війни батько вернувся здоровий, і ми всі разом працювали, щоб посплачувати борги.

1919 року комуністи під проводом Бєлі Куна захопили владу в Будапешті. Вони завели кривавий режим. Наслідком цього, після повалення влади комуністів, іхня партія була 25 років заборонена. Бела Куна утік до ССР, де його нібито було ліквідовано за якісний «ухил». Коротка большевицька революція до нас майже не дійшла. Ми знали, що вона проти церкви, і тому були проти большевиків. Але пізніше я сам мав відчути наслідки цієї революції. Багато угорських комуністів знялися шляхом до Москви, де їх роками вишиклювали теоретично і практично. Вони пізніше вернулися в супроводі советського війська. Один з них був Маттіаш Ракоши; це ім'я добре собі запам'ятайте. В 1919 р. його, після ліквідації большевицького повстання в Будапешті, посадили до в'язниці. Мали його судити за цілий ряд убиств. У Москві його мабуть вже тоді цінили, бо московські большевики запропонували за нього виміння угорських старшин та різних угорських національних святощів. Обмін зроблено, і Ракоши поїхав до Москви. Там він пройшов добру школу і працював, як большевицький агент у багатьох країнах. Як прийшов слухачем, він вернувся на батьківщину. Його я добре знаю, цього присадкуватого, кругловидого, часто потішного, але завжди навіяючого страх на чоловіка. Комуністи зробили його застуником прем'єра. Його кругла, лиса голова принесла йому назвисько «картопляна голова». Це називисько однаке не дуже підходить до його бистрого розуму.

1923 року в нашему селі поставили пам'ятник поляглим з нашого села. На 600 душ населення загинуло 29. Я мав тоді 20 років і сказав промову від імені сільської молоді. Після промови до мене підійшли журналисти з Бечу. Вони запропонували мені пробувати писати статті до часопису. Здивований і врадуваний, я почав вчораками працювати. Того ж року мені трапилося найбільше щастя. Я одружився з Юлією, Балог, сільською дівчиною з нашого села. Відтоді вона стала мені в біді в радості вірною товаришкою. Вона і наші діти тепер, хвалити Бога, в Америці.

Я писав свої статті олівцем, а моя дружина потім переписувала їх пером. Я писав про те, що найкраще розумів, — про злідні й турботи малоземельних селян, що живуть з маленького клаптика землі в сусістві з величезними маєтками шляхти. Ці статті принесли мені в нашій окрузі місцеву славу. Мені запропонували вступити в сільську партію, як яку спираєсь тодішній уряд.

Коли я мав двадцять п'ять років, написав свою першу статтю до одного часопису в Будапешті. В ній я виступав гостро проти відновлення монархії. З усіх частин Угорщини я дістав більш, як 1.000 листів і багато телеграм.

В 1929 р. почалася світова криза. Ціни на сільськогосподарські продукти падали і зробили становище селянства неможливим. У Бачі відвувся селянський з'їзд. Мене попросили говорити. Я домагався, щоб уряд на протязі шістдесятих днів щось зробив щодо цін на сільсько-господарські продукти. В противному разі селяни підуть в опозицію. Нічого не було зроблено. Я та багато моїх однодумців виступили з консервативної селянської партії й заснували «партію дрібних селян», що мала пізніше стати найбільшою партією. До засновників і провідників, що працювали також після війни, належали Золтан Тілді, Бела Ковач, Бела Варга і я. Золтан Тілді, майбутній угорський президент, тоді пресбітеріанський пастор, був значно старший за мене. Бела Варга був католицьким священиком — ученим, чесним і з надзвичайними прикметами. Він мав стати пізніше головою парламенту. Йому вдалося втекти від комуністів і знайти захист в одному західно-європейському монастирі. Бела Ковач — міцний молодий селянин, гарний і мілій, відвітний і запальній. Шляхетний і відважний. Востаннє ми про нього чули, як він сидів у страшних лъвах. НКВД. Тепер не знаю, чи він ще живий. Двадцять років він був моїм приятелем, і хоч ми не були однієї віри, проте, були кумачами.

(Далі буде.)

Конференція ДП преси в Регенсбурзі

21 січня з почину представника Комітету ДП преси Американської зони відбулася конференція журналістів різних національностей. Конференція мала метою об'єднати представників преси, що мешкають в Регенсбурзі та його області, для всебічної інформації й захисту доброго імені пероміщеніх осіб та їхніх основних прав.

Після обміну думок між присутніми конференція ухвалила створити Клуб журналістів ДП і обрали членів Ради Клубу, на чолі якої стоятиме представник Комітету ДП преси. До Ради обрано по одному представнику кожної національності.

Рада Клубу має в найкоротший час виробити плян діяльності, зокрема зробити заходи для зв'язків з чужою пресою, французькою, англійською тощо.

,ІХ змусяТЬ підкоритися законові . . .

(З книги Бернса)

Свої спостереження і враження з тегеранської, ялтинської, потсдамської й інш. конференцій колишній міністр закордонних справ США Джемс Бернс підсумовує в книзі «Одверто кажучи», яку він опублікував минулого року. Він розповідає про ті безконечні зусилля і дивовижне терпні, яке виявили англо-американські дипломати в своєму намаганні дійти до згоди з урядом ССР.

«Не тяжко зберегти єдність під час війни, коли є спільна мета — розбити спільного ворога. Труднощі прийдуть після війни, коли розбіжності інтересів виявить тенденцію роз'єднати союзників» — такі слова кинув Сталін у Ялті. І з цього видно, що все те, що тепер відбувається, для нього не є жадною несподіванкою, бо Сталін усі сьогоднішні непорозуміння передбачав ще в Ялті. І справді: не встиг ще Рузвелт повернутися з Ялти до Вашингтону, як «пророцтво» Сталіна почало здійснюватися. Ще преса тішилася з приводу досягнутої згоди у Ялті, а вже Віцинський заявив ультиматум Румунії, відмовившися навіть приняти послів Англії й Америки. Бернс у своїй книзі у звязку з цим зауважує: «Президент відчув, що румунське питання не було вдалою пробою наших відносин з союзниками. Англія і Америка не мали зовсім збройних сил в Румунії, що перебувала під цілковитим контролем червоної армії».

Тегеран, Ялта, Потсдам — на кожній з цих конференцій Сталін обережно, але уперто і систематично проводив свою лінію, спрямовану на поширення советських впливів, на опанування нових теренів і стратегічних пунктів. Він,

наприклад, рішуче не хотів допустити Францію до участі в окупації Німеччини, бо він, бач, «не міг забути, що Франція відчинила ворота ворогові». Але те, що він сам з тим ворогом був зв'язаний договором дружби, що він разом з ним розтерзав Польщу і відчинив ворота гітлерівській війні, — того він не пам'ятав. Рузвелт і Черчілл весь час дбали про те, щоб забезпечити Польщі демократичну свободу. «Я хотів, — говорив Рузвелт у Ялті, — щоб вибори у Польщі стояли вище всіх сумнівів, як дружина Цезаря. Я не знаю її, але гадаю, що вона була чесна.» Але Сталін на те, посміхаючись, відповів: «То тільки говорилось так, а в дійності жінка Цезаря була не без гріха».

Проте, цілком виразно вилізло шило з мішка в Лондоні. Ця конференція знаменита тим, що була «без протоколу». Тут Молотов рішуче почав домагатися Тріполітанії, мотивуючи свою вимогою тим, що ССР, мовляв, має великий досвід в налагодженні дружніх відносин між різними народами. Коли ж йому відмовили, він почав нарікати на недоброзичливість американської політики у відношенні до ССР. Рузвелт і т. ін. «Цілком зрозуміло, — іронізує з цього приводу Бернс, — в Тегерані йому, Молотову, потрібні були американські достави і другий фронт. І те ж інше Рузвелт визнав. У Ялті Рузвелт погодився на поширення советської території до лінії Керзонова, на просунення Польщі на Захід, на передачу ССР Курильських островів і другої половини Сахаліну, на відступлення Китасим-порт-Артуру і певних прав у Дайрені. В Потсдамі ми погодилися підтримувати вимоги ССР щодо анексії Кенігс-

бергу і Східньої Пруссії. Ми визнали тимчасово «політику фактів» в Східній Німеччині і домовилися про репатріацію в бажаному для них дусі. Тепер в Лондоні Молотов не одержав нічого, що можна було б привезти в Москву. Але, тільки відмовивши від скіляння перед волею ССР, ми змогли в м

Про традиції і реалізм

Якийсь п. Горошко пише в «Укр. Трибуні» і хоче навчити політичного розуму редакцію «Нашого Життя»:

«Та в тому власне її різниця між реалізмом політиків і реалізмом «нереальній революційної концепції ОУН, УПА, УГВР, АБН, що для перших власний народ с тільки пасивним об'єктом, а для других - активним суб'єктом світових подій.»

І потім автор, вдоволений з себе, запитує:

«Чий же реалізм більше відповідає реальному станові речей?»

Поперше, слід запитати Горошку, про яке ОУН іде мова? Адже всім відомо, що є два ОУН: «м'є» і схизматичних відщепленців — «бе». Як видно, п. Горошко належить до других. Маючи добрий апетит, він зазіхає на все і вся, хапаючись за УПА, як за власний витвір. Він, напевно, не знає про Українсько-німецьку пресову конференцію, що відбулася 13. I. 1948 р. в Карльсруе, зорганізована «Рефератом звязку з чужонаціональною пресою» Спілки Українських Журналістів. До речі, на тій конференції були два представники УПА. На запитання німецького редактора: «Хто керує діями УПА на Україні — Бандера, Бульба, Мельник чи Бурлака?» Була відповідь: «На Україні не керує ні Бандера, ні Бульба, ані ніхто з закордонних політиків. Діям УПА керує аполітичний Військовий Провід».

Автор нападає на «Наше Життя», що твердить:

«Відомо, що ні одна нація в світі не визволялась без прихильної міжнародної ситуації.»

Звичайно! Візьміть Латвію, Литву, Естонію та й Польщу; чи визволились би вони без відповідної міжнародної ситуації після першої світової війни? І чи визволяться вони самі тепер за тоталітарного режиму, якщо б навіть мали у себе цілі армії воявничих Горошків?

Але автор так далеко зайдов, що сам собі починає перечити:

«Тішила ж нас і тішить певність того, що УПА сьогодні — це революція в душах людей нашого народу, що вогонь революційного повстання, який горить і не згасає в УПА, розгортається у велике полум'я всенародного повстання, коли всі передумови до цього назріють.»

Отже Горошко так заплатився в своєму павутинні, що вже сам себе починає ловити, твердячи, що крім «великого полум'я», потрібні ще і «всі передумови до нього». Навіщо ж тоді товкти воду в ступі й нападати на тих, що твердять: «Наш народ не може своїми власними силами скинути з себе нелюдську тиранію?»...

Цей самий «політик» продовжує бити сам себе:

«Шкода, що очі наших «реальних політиків» звернені тільки в бік отих великороджав.»

О, премудрість Горошкова! А куди ж звертати очі? На мюнхенську УГВР-у?...

Досить! Її уже кожний знає в обличчях!...

Далі цей «політик» пише про Українську Народну Республіку таке:

«Так, власне ця традиція революційної боротьби, в якій створилася перша сучасна Самостійна Українська Держава в формі УНР, не має нічого спільногого з тим «реалізмом»... Ця традиція живе й житиме в традиціях нашої революційної повстанської боротьби, в традиціях, на яких зросли ОУН (!?) і з яких виросла УГВР» (!?).

Отже виходить, що на традиціях УНР виросли традиції ОУН і УГВР, щоб потім блискуче відокремитись від тих УНР-івських традицій і почати історію з себе.

ОЛЕКСАНДЕР НАРІЖНИЙ

Як жити на чужині

Останнім часом активізується справа розселення української еміграції. Вже в минулому році дехто виїхав з таборів, щоб стати до самостійного життя в Бельгії, Англії, Канаді тощо. В цьому році, очевидно, буде переведено масове розселення наших людей та ліквідація таборів; люди з них роз'їдуться світами на... «стале» життя. Не виключено, що при цьому в різні місця роз'їдуться дехто з родичів-земляків та розлучаться з приятелями.

Вже й тепер чи не кожний з емігрантів силкується розгадати, як надовго роз'їжджаємося та коли й за яких обставин зайдемося там, де є єдине наше власне місце? Але точної відповіді на це тепер мати не можемо. Гадаємо тільки, а дехто й твердить, що не надовго. Не виключено, що так вони й буде. Але сьогодні перед нами факт: маємо стати до самостійного життя-праці поза своєю Батьківщиною!

І в нових краях, навіть більше того, — для декого в нових частинах світу, хоч може й тимчасово, але маємо знайти для себе нову батьківщину. Нове життя для декого, а може й для більшості, буде проходити почасти в оточенні своїх же земляків-українців; але дехто улаштується й так, що для них українці будуть рідкими гістьми.

В нових умовах життя пляни праці для більшості будуть укладати працедавці. Там ми будемо тільки виконавцями-працівниками. І це природно, бо за це свідчить і практика як у світі капіталістичному, так і на Сході-світі комуністичному. Але загально в світі капіталістичному є так, що за чужим пляном робітник підпорядковується на одну третину дня; рештою ж часу може користуватися за своїм бажанням.

Тож і українська еміграція, де б вона не перебувала, виконанням обов'язкової праці має житти за одним

Ні, пане Горошко! Якщо ви вже заплатилися у власних «традиціях», то не плюгавте, будь ласка, традиції УНР свою писаниною: до гудзика плаща не припівають... Далі, після примітивних нападів на ідеологічну й політичну платформу українського соціалістичного об'єднання, п. Горошко доходить висновків:

«Зате «На Різдво 1948 р.» революцію забуто і пропагують орієнтацію тільки на «перебіг світових подій».

Це простацьке перекручування: ніхто не каже, що власні зусилля народу зайві й не потрібні в боротьбі за незалежність. Реальна визвольна політика бере на увагу всі сили: свого народу і чинники міжнародні. Розумно використати комбінацію цих чинників — це завдання дійсного політичного мистецтва, яке п. п. Горошкам і не снилося.

ЮРКО.

9. Вільні від праці хвилини присвячують на здобуття освіти-знання взагалі. В першу ж чергу збагачуємо свої національні знання.

10. На чужині кожний українець і українка мусить завжди мати з собою три книги: Історію України, «Кобзар» — Шевченка та Свантогелю. З цієї троїці щоденно черпайте силу для духовного життя й боротьби.

Мир і роззброєння

Відомий французький дипломат Поль Бонкур мав доповідь про спроби замірення між великодержавами через роззброєння після першої світової війни. Після 1948 р. народи вимагали роззброєння. Для одних роззброєння само по собі було основою безпеки, для інших роззброєння повинно було слідувати за спільною безпекою. Бонкур захищав від імені Франції другу концепцію, бо роззброєна держава була б спокусою для нападника, якщо б роззброєння не було прийняте всіма й контролюване. Ліга Націй була безсила. Леона Буржуа, французького дипломата, не послухали, коли він запропонував утворення міжнародної армії. Залишились договори взаємної допомоги, протокол був проголосований всіма, але відкинутий англійським консервативним урядом. Договір в Локарно, підписаний німцями, встановлював безпеку на Райні. Помилкою французького уряду було те, що він дозволив Гітлерові знов стати на Райні, ламаючи Локарнський договір. Це була помилка, яка потягла всі інші капітуляції.

Конференція для роззброєння, яка відбулася 1932 року, провалилася, бо Гітлер, Муссоліні й Японія сильно загрожували світові й тому, що Франція показала себе надто млявою. Треба було зрозуміти, що Німеччина не зможеться роззброєна, якщо не дійти до загального роззброєння. Проте П. Бонкур подав у Женеві плян. Англія, США і Франція погодилися 8 жовтня 1933 року на програмі скорочення озброєнь. Але того ж дня Гітлер вийшов з конференції й Ліги. Після другої світової війни стойте те саме завдання, бо нова війна була б руйнуванням людства. Треба дійти до колективної безпеки, тобто до забезпечення прийнятого всіма націями разом виступити проти агресора. Колективна безпека передбачає загальне роззброєння, щоб не залишити якомусь диктаторові силу, більшу за колективну силу.

Колективна безпека можлива. Маємо Хартію Об'єднаних Націй, є ухвала Організації Об'єднаних Націй про міжнародну акцію. Але загроза висить над Організацією Об'єднаних Націй. Вона не оперта на рівності націй. Г'ять великих націй здійснюють гегемонію. Їх згоди потрібна, щоб прийти до рішення.

П. Бонкур вважає вимоги СССР величими. Право «вето» паралізує рішення Ради Безпеки. Не буде Організації Об'єднаних Націй, поки нації не віддадуть частину свого суверенітету на користь міжнародного суверенітету.

Новорічний сон Сталіна

(Фейлетон)

Була остання хвилина 1947 року. Сталін із своїм тестем підняли новорічні келехи. Випили, і Сталін розповів Кагановичеві про свої плани на 48 рік, а Каганович розповів зятеві про свої успіхи на Україні.

І ось Сталін уже в розкішній постелі, «спіє міцним сном, і сниться йому дивовижний сон. Неначе він доходить до якихось мурів з залізною брамою, що нагадала йому Кремль.

— Прийшов! — подумав. — Але куди в рай? Ні, певне, бо мури чорні, страшні. Мабуть пекло?...

Аж ось побачив і воротарів. Чорні, засмальцювані.

— Певне, чорти, — подумав. — Още попав!

Підійшов біжче, а за брамою повно людей, і всі в один голос:

— Сталін іде, Сталін!

— Ох, лишечко, й тут мене знають!

Придививсь до людей — а то все царські міністри, генерали, чиновники.

— Е, ні. Це не пекло. Це ж найхристиянськіші і найправославніші сини «Єдиної неділімої». — І повеселішав.

Раптом брама відчинилася, і він уже біля груту.

— Що робити? — думає собі. — Тепер я один, а іх багато. Зроблять зі мною те, що я робив з ними на тім світі.

І знов засмутився.

Мовчить.

Побачив, що й вони замовкли, змінілись. Помілішав та як гукне до всього гурту:

— Здорові, реб'ята!

— Здрам желам, товариш Сталін! — гаркнули разом.

Ця бадьора відповідь трохи здивувала Сталіна. Він гадав, що почнуть прискіпуватися, кинутися його бити, а вони — вітають. Підійшли біжче й один поперед одного:

— Слава великому вождеві, навіки слова!

Взяла його цікавість, і він запитав:

— Вітаєте? Я ж бився з вами!

— Переможців не судять! — загули в один голос: — Іван Грозний теж рубав голови своїм. Петро Великий теж четвертував стрільців і навіть рідного сина скатував...

— Невже ви ото мене виправдуете зате, що я вас ліквідував?

— Ми думали, що ти знищиш родину, а ти її піdnis так, як нам і не снілось. Не тільки старі кордони відновив, а до Адріатичного моря добрався. Завтра Дарданелі покладеш в кишеньо. Манджурія наша. Курильські острови...

— Так то ж все в ім'я комунізму...

— То в 1918 році ми боялисся, що в ім'я комунізму з'їсі Росію. А тепер, коли Кенігсберг переїменовано на Калінінград, комунізм з'їдає в ім'я Росії. Третину французької нації змушиєши битися за Росію! А Італія. А ціла Європа!... Ми й не мріяли про таке. Е, що

там казати — слава великому рідному Сталіну!

Сталін посміхнувся в вуса.

— Добри партіоти, — подумав. — Мої реб'ятам навчиться у них. Мої не такі.

Так його зворушила

Майстри кобзарського мистецтва

Від 24 грудня 1947 р. в таборах капеля бандуристів ім. Леонтовича під мистецьким керівництвом Гр. Назаренка, що прибула з англійської зони з м. Госляр, дала 6 концертів в Ашафенбурзі. Та боряни по кілька разів бували на концертах.

Причини успіху капелі ось у чому.

Поперше, капеля виступає, як однійній мистецький організм. Бандура в капелі не є акомпаніаторським додатком до чоловічого хору, а невід'ємною складовою частиною кобзарського ансамблю. Вокальні хвилі співаків і звуки бандур, фортепіано, склади й піднесення та безліч інших нюансів залишають не від руху диригентської палички, а від внутрішнього голосу пісні, яку відчувають співаки-бандуристи. Завдяки цьому, глядач сприймає пісню капелі, як виконання одного живого, добре зладованого вокально-музичного інструменту.

Подруге, вдало добрено репертуар. Широким гомоном звучить народний гінів у «Пісні гайдамаків» — Стеценка. Піднесення у «Запорозькому марши», переможний виступ запорожців на заклик невільників у «Закувала та сива зозуля». Нерозважна туга сестри в народній пісні «Ой, піду я лугом». Побутові, ліричні, гумористичні пісні чимало смутку і радості навіяли в душі українських скітальців. А «Дума про смерть старого бандуриста», в артистичному виконанні Гр. Назаренка, справила незабутне враження, викликавши в уяві слухачів живий образ давніх українських лицарів і музик. Дуже добре, що капела плекає цей найважчий, але й найкоштовніший жанр кобзарського мистецтва, про який, на жаль, часто забувають наші бандуристи. Бо саме народні, зокрема історичні думи зберігають у своїй скарбниці багато цінностей з життя і боротьби українського народу.

Потрет, творчий успіх капелі великою мірою зобов'язаний умілому мистецькому керівництву Гр. Назаренка. В його особі бандуристи мають досвідченого педагога та чуального мистця. Взявши за основу слобожансько-полтавську школу Гната Хоткевича, Гр. Назаренко буде на ній всю виховано-творчу роботу капелі. Не зовнішні ефектів прагне мистецький керівник, а разом з усіма бандуристами дошукується розкриття образів і внутрішнього змісту пісні з допомогою стіпу й бандури. А це вимагає і наполегливої праці в опануванні співу й досконалості інструментальної вправності з бандурою. В цьому глядач переконався, слухаючи майстерну гру народних пісень і танків у виконанні братів Гончаренків.

Незаперечним досягненням і позитивним фактом є те, що Гр. Назаренко передає мову багаторічного досвіду передає молодим бандуристам. За допомогою керівника Назаренка бандурист Петро Гончаренко у своїй інтерпретації приготував з капелею такі пісні, як «За-

кували зозуленка в фодолі на розі» (на три голоси), «Лугом іду, коня веду», «Ой, пущу я з рожі квітку» (тріо) та інші.

Не можна обминути мовчанкою другої ділянки в праці капелі ім. Леонтовича, а саме: виготовлення нових бандур. В тяжких обставинах скітальщини брати Гончаренки відкрили на чужині своє покликання і як бандуристи, і як виробники інструментів. До виробу бандур вони ставляться, як справжні дослідники. За два роки праці вони зробили 54 бандури, разом 12 серій. Кожна серія відмінна від іншої. Щоразу дошукуються нових змін та удосконалюють хроматичний пристрій. Випробовують різне дерево — з груші, з клену, з липи. Досягають у виробництві незвичайної легкості у вазі і доброго звучання. Кожну бандуру пащпортують. Стежать за її тривістю та за не-передбаченими дефектами під впливом атмосферичних змін або натягання струн.

Капела ім. Леонтовича викликає присне здивування тим, що до її складу входить переважно молодь. Мистецький керівник не раз на це дає зацікавленім такі пояснення:

— Створити капелю з старих і досвідчених бандуристів легше. На це витрачається менше часу і праці. Капела швидше може виступити на естраді. Але, поперше, старих бандуристів на

еміграції не так багато; подруге, старші бандуристи силово природного закону раніше чи пізніше залишають і кобзу, і сцену. Отже, завдання старих бандуристів, — виховати здібну молодь, передати їй досвід, прищепити їй смак, любов, знання та уміння кобзарського мистецтва.

І в цьому капеля ім. Леонтовича за рік праці досягла чималих успіхів. З 14 бандуристів 11 осіб уперше взяли в руки бандури тільки в цій капелі. За цей час капела провела для українців в таборах і для чужинців по містах на англійські та американські зонах 120 концертів. Англійська влада записала на платівки 18 пісень, з яких 4 пересили з Лондону радіом під час вісілля принцеси Елизавети.

Надалі капела має збільшити свій склад до 18 співаків, головно солістами. Наполегливо працюючи над опануванням інструментальної частини за школою Гната Хоткевича, капела повинна відновити свій репертуар такими складними піснями для бандури, як «Байда», «Максим Залізняк», «Як умру, то поховайте» та інші.

Віддана праця бандуристів, свідоме опанування школи Гната Хоткевича в кобзарському мистецтві, добре керівництво артиста і педагога Г. Назаренка, забезпечення своїми власними бандурами виробу братів Гончаренків — усе це дає цілковиту можливість молодій капелі створити міцну мистецьку одиницю, що з успіхом пропагуватиме дослідження української національної музично-пісенної культури серед земляків і чужинців як на скітальщині в Європі, так і за океаном.

М. СНІЖИНСЬКИЙ.

ІІ-й з'їзд українських лікарів у Німеччині

26-28 XII. 1947 року в Регенсбурзі відбувся ІІ-й з'їзд українських лікарів, у якому взяли участь 154 лікарі і численні гости. Відкриваючи з'їзд і вітаючи всіх присутніх, голова організаційного бюро проф. д-ра В. Андрієвського відзначив привінність на ньому також представників геройчного Українського Червоного Хреста.

Підсумовуючи діяльність лікарської секції за минулій час, він накреслив актуальні завдання найближчого періоду, вказавши на особливу важливість внутрішньо-політично-громадського по-розуміння серед української еміграції і значення презентації української медичної науки перед чужинецьким світом.

На пропозицію організаційного бюро з'їду одноголосно обрав до президії: проф. д-ра Ф. Богатирчука (голова), про д-ра І. Базилевича (заступник голови), проф. д-ра В. Плюща, доц. д-ра Т. Воробця, д-ра Б. Кравченка, д-ра О. Гарбовського (секретаря) і д-ра І. Кизика.

По тому було складено низку привітань від ЦППУ Особисто вітав голова п. В. Мудрій, від обох українських церков, від ІРО, СУЖ, СХС, УТГІ, від Українського Червоного Хреста.

Інського Вільного Університету, від Управи Осели, від Міжнародного комітету ДП.

Запрошено до участі „Польське коло професорів“ телеграфічно привітало з'їзд, делегувавши польську професорку д-ра О. Федукович.

Під час ділового засідання з'їзд відівдав, сказавши тепле слово, Високопреосвященній архієпископ Ніканор. Усі делегати стоячи вислухали високого достойника.

С напружену увагою з'їзд вислухав надзвичайно цікавий звіт В. Крука про діяльність Українського Червоного Хреста. Однохвилинно мовчанкою делегати вшанували пам'ять геройчного медично-санітарного персоналу, що поліг у боротьбі з окупантами.

Дальші змістовні доповіді: проф. д-ра І. Базилевича — „Клінічні спостереження ДП лікарів“, проф. д-ра В. Плюща — „Клінічна синтетична класифікація туберкульозу“, доц. д-ра Т. Воробця — „Туберкульоз як соціальна недуга“, проф. д-ра В. Андрієвського — „Лікування фістульних форм туберкульозного перитоніту“ і д-ра С. Парфенович — „Туберкульоз жіночих

статевих органів“, висвітлили дуже актуальну проблему туберкульозу, що, на жаль, дедалі більше поширюється серед скітальців, позбавлених належних життєвих умов і нормального харчування.

Слід вважати за цілком своєчасну пропозицію доц. д-ра Т. Воробця про утворення спеціального Комітету з широкого кола фахівців для боротьби з туберкульозом серед українських скітальців.

По доповідях голови УМСО (Українського Медично-Санітарного Об'єднання) доц. д-ра С. Вовбідки та д-ра М. Груші про діяльність організації, відбулися жваві дискусії й вибори керівних органів лікарської секції. До управи секції увійшли: проф. д-р Ф. Богатирчук (голова), проф. д-р Плюш, д-р О. Плітас, д-р М. Грушка д-р Стефанюк (секретар). До контролювої комісії обрано: д-ра Хмілевського, д-ра Станецького та д-ра С. Парфенович. До лікарського суду обрано: д-ра Дмуховського, д-ра Жуковського, д-ра С. Кучера.

З'їзд ухалив дуже важливі революції.

„Відокремленці“ в Бельгії

Головна Управа Українського Допоміжного Комітету і редакція його органу „Вісти“ в Бельгії, у святковому числі цього ж часопису з 1 січня 1948 р., пересилає привіт з Різдвом Христовим, „Українській Головній Визвольній Раді“ (УГВР).

З цього видно, як потрапляють бандерівці з загально-національної установи зробити вузько-партийну „ячейку“ і тяжко зароблені гроші українського робітництва обернати на розкладову „відокремленську“ агітацію.

Адже ж і українським робітникам у Бельгії відомо, що УГВР ніколи не була і не є ніяким загально-українським політичним проводом.

Лейтенант Бешкетус

Лейтенант Джордж Мексі попросив п. Марію Анкерс, що працювала при американській армії, показати йому дорогу через Франкфурт, запевнивши, що після того він відвізе її додому. Це було о шостій годині по обіді. Коли вже треба було везти Марію додому, Мексі нараз збільшив швидкість свого авта, загрожуючи при тому вбити її, якщо вона буде кричати. Ідучи так, Мексі налетів на будинок і розбив авто. Один перейдений звіз вранену п. Анкерс та завіз до шпиталю. Д-н Джексон, що пройдив вантажним автомобілем, зупинився. Мексі вистрілив перед ним у повітря, вдарив його пістолем у ребро і сівши на його авто, зник. Пізніше це авто було знайдене перед готелем «Карлтон» у Франкфурті, а Мексі був арештований по дорозі до Бремену.

одноразового блиску та гуку рушничних пострілів, майже при тій самій дорозі, якою ми сюди йшли. Перед тим було помітно, як невеликий гурт людей, освітлюваний ліхтарем, швидко відішов від обозу. Після пострілів на тому місці, де стояв цей гурт людей, загорілося темно-червоним полум'ям вогнище. Гнане вітром в різni боки, воно все розросталося та розходилося по землі, неначе горіла трава чи стерня в тому місці, а люди пішли назад до тaborу. Потім знявся гамір та вигуки в самому тaborі, і через якийсь час заторкотіли вози дорогою, затупотіли коні, а ще через якусь хвилину цілій большевицький обоз щез в північно-східному напрямі.

Господина нас умостила на ніч в клуні, але нам довго не спалося. Обмірювали ми події дня, розуміючи, що у Хвастів знову повернулися денікінці.

Бранці прокинулись від якогось голосіння. Виявилось, що, відіїжджаючи учора з села, большевики розстріляли декілька парубків, захопленіх ними в офіцерських одягах. Один з них був з того кутка Офірної, в якому ми притулилися. Він і нашим господарям доводився якоюсь рідною, і плакали за ним і наша господиня і її дочка. Стрілянина і багато над дорогою, що ми учора східної бачили, то був останній акт трагедії тих молодих, легковажних «царських» офіцерів. Постріляли їх за селом при дорозі, облили трупи нафтою і запалили. Ледве розпізнали їх засмучені родичі...

Поза віром подій

Ми з професором простилися на Київ. Скірзь по дорозі було зовсім безлюдно. Від станції Мотовилівки ми

звернули праворуч до села Мотовилівки. В Мотовилівці жив, як я чув, відомий в околиці повстанський отаман, на прізвище Ганчар. Але побачити отамана нам не вдалося. З надходом «червоних» він кудися пропав.

З Мотовилівки ми долиною річки надіїві дійшли до села Салтанівки. Смерком ми шукали нічіві на попа. Попа не було дома, як нам сказали, а без нього пустити не можуть. Учителя теж дома не було, а до селянських хат поночі проситися не хотілося. Коло нас тим часом зібралось гурт парубків. Хтось із них порадив нам піти до школи. Школа стояла пусткою, незамкнена ще з часів, як були тут галичани. Хоч там і брудно було, але переночувати все ж можна. З розмов у школі з парубками я побачив, що вони були національно свідомі. Ми не крилися з тим, хто ми такі. Я різко висловився про сучасні звичаї в українському селі, коли, мовляв, своїх, як-ні-як, а чільніших людей, tot хоч би професора політехніки та мене, секретаря Центральної Ради, ніхто й у хату на ніч не запросить.

Мої слова зробили велике враження. Хтось із парубків метнувся зразу ж із хати, а через деякий час вбіг в хату молодий парубок, добре вдягнений

Підвищення кваліфікацій українських ДП

Багато держав, зокрема заокеанських, погоджуються прийняти українських скітальців як сільсько-господарських робітників або як колоністів-фармерів. Всі ми добре знаємо, що праця в сільському господарстві дуже важка, а оплачується найгірше, особливо якщо йде мова про звичайні збіжжеві чи випасове господарство. Але і в сільському господарстві існують вужчі фахові (спеціальні) галузі та праці, які вже дають людям значно ліпші заробітки. Щоб дати нашим людям вузько-фахові (спеціальні) знання, щоб вони відтак могли працювати в цих шляхетніших галузях сільського господарства, по таборах за допомогою IPO організується ціла мережа вузько-фахових дво-тримісячних сільсько-господарських курсів (садівництва, городництва, молочарства, птахівництва тощо). З боку адміністративного й господарського вони будуть підлягати ЦПУЕ та ОПУЕ, а з боку педагогічного методологічного перебирає над ними догляд. Інспекторат фахових середніх і нижчих шкіл та фахових курсів УТГІ.

Але поруч з тим інший сектор УТГІ — Позаочного Навчання, відкриває цілу низку практичних вузько-фахових однопредметних с.-г. курсів, що мають за завдання підвищити кваліфікацію с.-г. робітників та колоністів-фармерів. Саме з цими курсами я хочу ознайомити наших читачів.

Курс ч. 109. «Садівництво овочеве та ягідне», — це великий курс, що складається з 20 лекцій; студ. матеріал склали чотири автори на 316 стор. при 187 рисунках; студійна такса (навчання і студ. матеріал разом) — вісімдесят п'ять нім. марок. Передається на поширення курс ч. 126 — «Виноградарство».

Курс. ч. 113. «Американське Промислове Пасічництво», складається з 10 лекцій; студ. матеріал склали два професори американського університету в Міннесоті (Др. Танкварі та Др. Гайдак), з них один (Танкварі) мав на своїх власних пасиках шість тисяч уликів; під один європейський народ такої книжки не має і про форми промислового пасічництва нічого не знає; студійна такса (навчання і студ. матеріал) — п'ятдесят п'ять нім. марок.

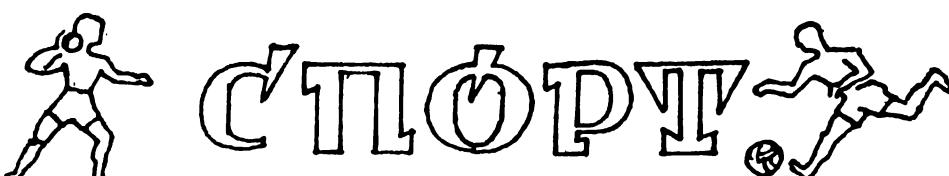
З ЛИСТІВ ДО РЕДЛІКІЇ

Ельванген, 23 січня 1948 року.

Сьогодні п. Драч, голова бандерівського кооперативу, покликав голову ревізійної комісії Папірчука і каже йому: «Я сьогодні збираю управу кооперативу і хочу поставити питання, щоб не приймати до нашого кооперативу часопису „Наше Життя“. Ви подивітесь, що вона про нас пише. „Виягає Н.Ж.“ з під старих чисел „Укр. Трибуни“, що продаються для пакування оселедців, бо „Трибуни“ мало хто бере. Драч каже, що треба палити газети „Н.Ж.“ на стації, бо що коштує з кооперативу заплатити 100 марок? А зате тaborяни не знатимуть, що вона пише. А Папірчук згоджується: „Добре, о 4 годині поговоримо.“

То ми, тaborяни, почувши це, дамо вам знати, щоб ви часописи „Н.Ж.“ висилали не на кооператив, бо вони їх палитимуть. А ми поговоримо з своїми передовішими людьми, як нам часописи одержувати, щоб їх не палили. З цим до побачення. Ми колись прийдемо до вас, то більше розкажемо про наших неписьменних бандерівців.

Д. П.

Зимові Олімпійські грища
в Ст. Моріці

30 січня президент Швайцарії відкрив 5 зимову Олімпіаду. Більш як 919 спортивних беруть участь в Олімпіаді.

Участь беруть такі держави: Бельгія, Аргентина, Фінляндія, Голландія, Ліхтенштайн, Угорщина, Чіле, Франція, Туреччина, Ісландія, Корея, Данія, Греція, Ліванон, Еспанія, В.-Британія, Італія, Румунія, Швайцарія, Норвегія, Югославія, Польща, Швеція, Чехо-Словаччина і Канада.

* Велику міжнародну автомобільну нагороду здобув у Мардель Плята італієць Фаріні, проїхавши на „Масератті“ за год. 1:24,27 — 106,69 км. Другим був також італієць Ахіль Варці, на „Альфа Ромео“ зробивши 1:25,15.

* Mic Нансі Болтон, австралійка, в тенісовых змаганнях Австралії оборонила вже шостий раз від 1937 р. свій чемпіонат, перемагаючи в двох сетах 6:3, 6:1 Mic Твамей.

теплиці-оранжерей), складається з 13 лекцій; студ. матеріал склав лектор В. Гарбер на 130 стор. з 38 рисунками; студ. такса (навчання і студ. матеріал) — сорок нім. марок. Як друга частина цього курсу передається на поширення лекцій того ж автора під назвою „Парниково-тепличні культури“ (курс ч. 124).

Нарешті передається на поширення курс ч. 133. „Субтропічні культури“, який буде конечним для тих, хто йде до середньої і південної Америки, Африки та інших підібних країн. Кожен з цих курсів студійник може студіювати в себе (через пошту) і так швидко, як йому дозволяють умови його життя. Вписуватись в УТГІ:

Regensburg, Ganghofer-Siedlung, Paul Heyse Stasse 2.

Чи Ви вже маєте журнал сатири — гумору — карикатури „ЛІС МІКИТА“ Виходить двічі на місяць! Ставайте передплатниками! Зголосуйтесь в кольпортери!

Ціна одного числа 2.— нім. марки, 1/4-річна передплата 10.— нім. марок. Найкраща реклама „Ліса Мікити“ — сам журнал!

Адреса: Administration „LYS MYKUTA“ München-Freimann, Bl. „C“ II/52.

ПРИДІЛНІ М'ЯСА

Досі призначено було всім нормальним споживачам на цей місяць лише 300 грамів м'яса. Проте, під кінець будуть видані ще 100 грамів, що їх не вистачає. Отже дорослі одержать на відтинок Л 112, молодь на картку 12—13 на відтинок Л 112, діти на картки 13—23 на Л 111 і 112. Малі і найменші одержать на картки 14—24, 15—25 на відтинок Л 110. Ці приділи можна вибирати до кінця 111 харчового періоду.

ФРІЗШ УКУЛОТ

860. Землянченко Михайло з Глухої розшукує братів Івана і Грицька, а також рідних та знайомих. Повідомити: Майнц-Кастель, Гольц-Касерне ДП табір, бл. III, меш. 52.

863. Сина Морозова Павла, род. 3.IV.1923, розшукують батьки Іван і Наталка Морозові. Повідомлення: Авгсбург, Соммер-Касерне, бл. 3, кім. 22.

866. Хто знає про долю Антоніна Перналя з роду Бобак, з села Боська, просимо повідомити: Josyp Bedak, 14a. Backnang, Ledergrasse Württ. US Zone.

867. Хто знає місце перебування Михайловича Андрія, ласкаво повідомте на адресу: Ivan Boleskyj. DP 25—19 Dr ACCS Preete BNOR.

868. Шмачина Петро шукає брата Таніна Івана. Повідомити на Адміністрацію „Н.Ж.“

870. Адресу вш. о. Григорія Антохова просить подати до Адміністрації „Н.Ж.“

873. Братів Гузенка Грицька та Степана розшукує Сущенко Марія. Писати: Авгсбург, Соммер-Касерне IV бл.

874. Хто знає щось про долю Радолицького Евгена чи Володимира, прошу повідомити на адресу: Radolyskij Mychajlo, München Grillparzerstr. 51/1.

875. Галущенко Федір шукає синів: Олександра, род. 1924 р., востаннє був у Трієр, 1945 року подався на Нюрнберг, і Миколу, род. 1926 р. востаннє був у Ганновері. Відомості передати на адресу: Галущенко Федір, Erlangen Lager PCIKO, Team 1041, US Zone.

876. Розшукує мужа Гаврила Голубина, род. 1925 р., і сестру з чоловіком Григорієм Кудою. Відомості передати до Адміністрації „Н.Ж.“ на ім'я Галини Голубцевої.

877. Соловйова Тетяна розшукує брата Новощинського, що працював у Гамбурзі, та знайомих з Полог. Писати на адресу: Solowjowa Tetiana, 13a Ipsheim, Nr. 121a Mittelfranken.

878. Михайло Первак розшукує брата Дмитра Антона Первака, що 1945 р. був в Наїде bei Schwarzenberg, Sachsen. Повідомити на адресу: Mychajlo Perwak, Hannover, Möckerstr. 21-27, Lager Lysenko.

НОВИЙ РОЗПОРЯДОК

В якнайскорішому часі будуть видаватися нові розрізнявчі картки для всіх переміщених бісів, що проживають в таборах IPO. Нові розрізнявчі картки будуть подібні до виказок американської армії і матимут знимку та відтиски пальців. Картки будуть виготовлятися в двох примірниках з порядковим числом. Один примірник лішатиметься в таборовій картотеці. Усі управи тaborів одержать відповідну кількість нових блянкетів, враховуючи дітей до 3-х років. Менші діти будуть вписані до картки голови родини.

Видача нових розрізнявчих карток не має нічого спільногого з якоюсь перевірюкою, — так твердять.

КУПУЙТЕ
ІЛЮСТРОВАНУ КНИГУ (з 88 малюнками, 140 ст.)

ТЕХНІКА РИБАЛЬСТВА Й РИБНИЦТВА

ОЛ. ПАНЧЕНКО
(видання друге, значно доповнене).

Рибалка - початківець, рибалка сіточник, рибтехнік та всі ті, хто цікавиться вивченням рибальства, рибництва та переробки риби, знайде в цьому посібнику добре поради:

1. Як та в яку пору року і дня ловити рибу та самому виготовувати рибальське приладдя.

2. Що треба знати про лов риби напівпромисловим та промисловим зваряддям.

3. З техніки переробки риби: вудження, соління, виготовлення оселедця, в'ялення, виготовлення ікры, заморожування тощо.

4. а) Рибництво: штучне та природне риборозведення, організація культурного рибного господарства.

в) найпоширеніші хороби риб та санітарно-гігієнічні заходи.

Ціна книжки — 15 нім. марок. Гуртівням знижка 25%.

При купівлі не менш, як 5 примірників знижка від 10 до 25%.

Книжку надсилається за післяплатою.

Замовлення надсилали: Ол. Панченко

REGENSBURG, GANGHOFER-SIEDLUNG, RAI. XII, N. 15 W. 457.